

Szilágyi Miklós

Udine Far East Film Festival 2015

Bár még csak a 17. születésnapját ünnepelte 2015-ben az udinei távol-keleti filmfesztivál, mégis azt mondhatjuk, hogy felnőtt korba lépett. Hiszen a fesztivál ünnepélyes megnyitóján nem mást tette tiszteletét, mint az ázsiai tömegfilmek élő legendája, Jackie Chan (!), kinek legújabb filmjét, a *Dragon Blade*-et a fesztivál programjának nyitófilmjeként vetítették. Sajnos a szervezők túl későn tájékoztattak Jackie Chan érkezéséről, ezért az olyan klasszikusok – mint *A részeges karatemester*, *A nagy balhé 1-2*, a *Gördülő kung-fu*, a *Szuperöklű fúria*, a *Shaolin halálkamrája* és a *Karate szellemirtó* – dedikátlanul hevernek a DVD/VHS polcomon. De ennyi elég is a személyes sopánkodásból, hiszen az udinei Far East Film Festival szervezői évről-évre azon fáradoznak, hogy a legfrissebb távol-keleti tömegfilmeket megismertessék a nyugati közönséggel.

Felnőtté vált felnőttfilmek

A tavalyi év vaskosan közönséges softcore szexkomédiáihoz képest idén meglepően érett alkotásokat találhattunk a programban. A két japán produkció közül az egyik a *Make Room* (2015, r.: Morikawa Kei), ami a pornófilmszakma kulisszatitkaival igyekszik megismertetni a nézőt. A film főhőse egy kozmetikus nő, aki a színésznők kisminkelése mellett a lelki támaszul is szolgál. A film egyetlen poénra, a minimalista megvalósításra épít (1 szobában zajlik a történet, néhány kameraállásból felvéve), ami olyan érzést kelt, mintha egy valódi forgatás beandikamerázott helyszínén lennénk, ahol az „akció” a szomszéd szobában van. A másik film a japán Hiroki Ryuichi 2014-es *Kabukicho Love Hotelje*, ami már egy jóval kiforrottabb alkotás. A történet középpontjában egy intim légyottokra specializálódott hotel áll, ahol több különböző nemzetiségű és társadalmi osztályú párocska között a sexualitás mellett más viszonyok is kibontakoznak. A keresztül-kasul fűződő történetszálak pedig sikeresen hozzák közel a szereplőket a néző szívéhez, és emiatt emelkedik ki magasan a többi hasonló, pajzán szexkomédia közül.

Thriller minden mennyiségben

Hogy a Forrest Gumból jól ismert B.B.-t plagizáljam: Van ugye a hétköznapi thriller (**Confession; Gangnam Blues**, Dél-Korea, 2014), aztán van a kémthriller (**Helios**, Hong Kong/Kína, 2015), van a kosztümös thriller (**Brotherhood of Blades**, Kína, 2014), a kártyajátékos-heist thriller (**TAZZA: The Hidden Card**, Dél-Korea, 2014), a billiárdjátékos-sportfilm thriller (**Second Chance**, Tajvan, 2014), meg van a küzdősportos-sorozatgyilkos thriller (**Kung Fu Jungle**, Hong Kong/Kína, 2014), van a kiöregedett gengszter szerelmes lesz thriller (**Gangster Pay Day**, Hong Kong, 2014), és végül van a kiöregedett gengszter óvóbácsi lesz thriller (**Uncle Victory**, Kína, 2014). A sokszínű műfajkeveredésnek köszönhetően a különböző hangulatú bűnügyi történetek egymásutánja nem volt különösebben fárasztó.

Azonban a középszer felső- és alsó határát súroló produciók közül mindenképpen érdemes megemlíteni a két véglelet. Zhang Meng *Uncle Victory*-ja egy haldokló ipari városba helyezett megváltástörténet, ahol egy frissen szabadult, egykori nagy-kutyának kell kiegyenlítenie múltbéli számláit. Eközben a férfi az egyetlen megmaradt, jól fizető bizniszt viszi tovább: az óvodát. Meng magával

ragadó filmje majdnem tökéletes, csak az esetlen flashback-technika tűnik a film szempontjából testidegennek. A dél-koreai Kang Hyoung-chul *TAZZA: The Hidden Card*-ja azonban szó szerint több sebből vérzik. Adott a főhős hamiskártyás, akinek sürgősen fizetnie kéne tartozásait, mégis egyre lejjebb csúszik, de akkor jön a nagy dobás! Ez a jól ismert dramaturgia egy átlagos filmben kiválóan működik, de a *TAZZA* esetében ez az ív többször is megismétlődik. A történet nagyjából egy óra alatt lezárul, majd a következő másfél órában (!) a főhős sorban elbukja a szépen megtervezett akcióit. Ez igencsak próbára teszi a néző figyelmét, türelmét és ülőgumóját. A *TAZZA* ugyanolyan kínosan hosszú, mint B.B. véget nem érő felsorolása.

A társadalmi kérdések árnyalatai

A thrillerekben jelenlévő fikciós problémáknál érdekesebbnek bizonyultak a valós problémák, és azok változó ábrázolásmódjai. A meglehetősen hatásvadász hong kongi **Sara** (2015, r.: Herman Yau) a tinédzserprostitúció témáját járja körbe jól ismert, szájbarágós tanulságokkal. A **How to Win at Checkers (Every Time)** (2015, r.: Josh Kim) egy tájféldi „így jöttem” film, amiben egy kislány szembesül azzal a ténnyel, hogy bátyja férfitprostituált. Különös módon e filmben a hatásvadászat éppen azokban a visszaemlékezésekben érhető tetten, melyek nem állnak összefüggésben a báty szexuális beállítottságával. A valós eseményeken alapuló **Cart** (2014, r.: Boo Ji-young) a dél-koreai dolgozó nő társadalmi elnyomását mutatja be. A film attól igazán hátborzongató, hogy patriarchális cinizmust sallangmentesen ábrázolja. Társadalmi szempontból mégis a tajvani **Meeting Dr. Sun** (2014, Yee Chih-yen) a legérdekesebb. A történet szegénységben élő középiskolás gyerekekről szól,

akik meg akarják lovasítani az iskola Szun Jat-szen (őt tartják a modern Kína atyjának) bronzszobrát, hogy beolvastva jó pénzért eladhassák. A tudatlan fiatalok egy bájos ifjúsági vígjátékban számolnak le a múlt ideológiájával.

Eszement szerelem

Természetesen nem is lehetne távol-keleti filmfesztivál romantikus komédia nélkül. A most műsorra került ázsiai romkomok is különböző mértékben agyamentek. A dél-koreai **My Love, My Bride** (2014, Lim Charn-sang) egy komoly kapcsolatot mutat be, ahol a pár tagjainak önmagával való elégedetlensége kellemetlen, sokszor komikus szituációkhoz vezet. A kínai **Women Who Flirt** (2014, r.: Pang Ho-Cheung) egy férfias nőről szól, akit barátnői szabvány ázsiai cuki lánnyá próbálnak változtatni, hogy elcsábíthassa szíve választottját. A film humora főleg a sztereotípiák szemérmetlen felvonultatásából fakad. A legelborultabb romantikus

komédia kétségtelenül a tajvani **Café. Waiting. Love.** (2014, Chiang Jin-lin) c. film volt. A történet hétköznapi egyszerűséggel indul, ahol az egyetemista lány akaratán kívül összebarátkozik a sulis hülyéjével, aki bikiniben görkorcsolyázik, és káposztát sétáltat. A dolgok akkor kezdenek komolyra fordulni, amikor a furcsa srác a semmiből odatermett sült-kolbászokat kezd előhúzni a

lány füle mögül. Ugyanis egy jóslat szerint ez az igaz szerelem jele.

Horrorfilmek

Sokak szerint a 2000-es években csúcsra járatott ázsiai horror a végnapjait éli. Sajnálatos tény, hogy valóban kevesebb horrorfilm készül manapság a távol-keleten. E filmek egy utolsó zászlóshajója lehetne a vígjátékkal összeházasított tájféldi horror. Ilyen volt a tavalyi fesztiválon is bemutatott *Pee Mak Phrakanong* (2013, r.: Banjong Pisanthanakun), melyben az idióta főhősök idióta ötletekkel igyekeznek menteni az irhájukat a gonosz szellemektől. És majdnem ilyen lett idén a **The Swimmers** (2014, Sophon Sakdaphisit) is. Bár nagy számban találhatóak benne olyan ügyesen kifordított horrorfilmes klisék, melyek komikus hatásúak, alapvetően a *The Swimmers* nem a horror és vígjáték műfaji keverését tűzte ki célul, hanem a horror és pszichothriller zsánerek összefűzését. Azaz az egész film arra a kérdésre épül, hogy a főhóst a természetfeletti kísérti, vagy pedig saját elméje. Ez az ötlet pedig nehézkesen működik együtt a komédiával, legalább is e film esetében. A másik nagy csalódás pedig a vietnámi **Hollow** volt (2014, r.: Tran Ham) ami a helyi hiedelemvilág boszorkányhorrorjaként indul, de hamar lesilányul egy közepszerű kísértetfilmmé. Sajnos a zsáner megújulásának szempontjából mindkét film csak beteljesületlen ígéret maradt.

A dél-koreai mesterhármas

A fesztivál végén három díjat adtak a legnépszerűbb filmeknek a közönség szavazatai alapján. Ezúttal mindhárom díjat dél-koreai filmek érdemelték ki. A harmadik helyen a **My Brilliant Life** (2014, r.: Lee Je-yong) végzett, ami egy súlyos betegségben szenvedő kislányról és az ő fiatal szüleiéről szóló melodráma. A második díjat a **The Royal Tailor** (2014, Lee Won-suk) vihette haza. E fergeteges vígjáték két csoszon korabeli divatdiktátor acsarkodását mutatja be. Az első helyen minden idők második legnagyobb hazai sikert elért **Ode to My Father** (2014, r.: J. K. Youn) végzett, bizonyítva ezzel azt is, hogy nem csak Dél-Koreában imádják. A koreai Forrest Gumpnak is tekinthető *Ode to My Father* egy kisember élettörténetén keresztül mutatja be, milyen változásokon ment keresztül az egész ország.

A FEFF-ézés

Az egyre nagyszabásúbb Far East Film Festival nemcsak felnőtt korba lépett, hanem idén üdvözölhette első gyermekét is. A francia Bastian Meiresonne saját bevallása szerint évekkal ezelőtt a közönség soraiban ülve határozta el magát, hogy majd egyszer ott fog állni a színpadon, ahol a meghívott alkotók is állnak. Gondolt egyet, nyakába vette a világot és utánajárt a mára már világszínvonalon is akciófilmek nagyhatalomként számon tartott Indonézia akciófilmek hagyományainak. Munkájának gyümölcse a roppant szórakoztató, egészestés ismeretterjesztő dokumentumfilm, a **Garuda Power: The Spirit Within** (2014).

A filmből megtudhatjuk, hogy mi fán termett az indonéz akciófilm a *The Raid* (2011) és a *Merantau* (2009) előtt, hogyan lett a VHS-korszak B-kategóriás exploitation akciófilm-dömpingje önfenntartó ipar, és miért örvendenek máig töretlen népszerűségnek az alacsony költségvetésű indonéz tévés akciófilmsorozatok hazájukban. De a sok filmtörténeti

érdekesség mellett a legszebb mégis az, hogy itt van egy távol-keleti filmrajongó, aki egykor maga is a nézőtéren ámult, és most megcsinálta élete filmjét. Az ő történetének katarzisa felért a fesztiválon vetített filmek bármelyikével.

Köszönöm a lehetőséget az ELTÉ-nek!